

## TILINTARKASTUSKERTOMUS

### Pohjois-Savon hyvinvointialueen aluevaltuustolle

Olemme tarkastaneet Pohjois-Savon hyvinvointialueen hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2024. Tilinpäätös sisältää hyvinvointialueen taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailun ja toimintakertomuksen. Lisäksi tilinpäätökseen kuuluva konsernitilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot.

#### Aluehallituksen ja muiden tilivelvollisten velvollisuudet

Aluehallitus ja muut tilivelvolliset ovat vastuussa hyvinvointialueen hallinnosta ja taloudenhoidosta tilikaudella. Aluehallitus ja hyvinvointialuejohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta ja siitä, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan hyvinvointialueen tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Aluehallitus ja hyvinvointialuejohtaja vastaavat myös sisäisen valvonnan järjestämisestä ja sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

#### Tilintarkastajan velvollisuudet

Olemme tarkastaneet tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti olennaisten virheellisyyksien havaitsemiseksi ja raportoimiseksi tarkastuksen tuloksina. Hallinnon tarkastuksessa olemme selvittäneet toimielinten jäsenten ja tehtäväalueiden johtavien viranhaltijoiden toiminnan lainmukaisuutta. Hyvinvointialueen sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisen asianmukaisuutta olemme tarkastaneet ottaen huomioon toimintakertomuksessa niistä esitetyn selonteon. Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet ja voidaksemme lausua sisäisen valvonnan järjestämisestä, mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon hyvinvointialueen sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen tai riskienhallinnan tehokkuudesta. Lisäksi olemme tarkastaneet hyvinvointialueen rahoituksen perusteista annettujen tietojen oikeellisuutta.

Olemme tehneet tarkastuksen kohtuullisen varmuuden saamiseksi siitä, onko hallintoa hoidettu lain ja aluevaltuuston päätösten mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa olemme tarkastaneet riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

#### Tarkastuksen tulokset

Hyvinvointialueen taseessa on aiemmilta ja päättyneeltä tilikaudelta kertynyttä alijäämää yhteensä 130,8 miljoonaa euroa, josta 67,8 miljoonaa euroa on kertynyt tilikaudelta 2024. Lain hyvinvointialueesta 115 §:n mukaan tilikausilta 2023 ja 2024 taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa tilikauden 2026 loppuun mennessä. Aluevaltuuston 16.12.2024 hyväksymä talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2026-2027 eivät ole hyvinvointialuelain edellyttämällä tavalla tasapainossa, koska tilikauden 2025 talousarvion hyväksymishetkellä ennakoitu tilikauden 2024 alijäämä mukaan luettuna se osoittaa taloussuunnitelmakauden 2025-2027 lopussa kertynyttä alijäämää yhteensä 113,1 miljoonaa euroa. Tilikauden 2026 lopussa kertynyt alijäämä on taloussuunnitelman ja tilikauden 2024 toteutuneen kertyneen alijäämään mukaan laskettuna on 165,1 miljoonaa euroa.

Toimintakertomuksen talouden tasapainottamistoimet kohdan mukaan hyvinvointialue ei kykene sopeuttamaan toimintaansa riittävästi kattaakseen alijäämän tilikauden 2026 loppuun mennessä. Toimintakertomuksessa on esitetty tiedot siitä, mistä toimenpiteistä on jo päätetty ja mitä toimenpiteitä

todennäköisesti vielä tullaan esittämään, jotta talouden tasapaino saavutetaan. Alijäämän kattamisen tavoite on asetettu viimeistään tilikauteen 2029. Perustuslailla turvattuja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palveluita ei toimintakertomuksessa annetun selvityksen mukaan pystyttäisi turvaamaan, mikäli sopeuttamistoimia tehtäisiin talousarviossa tilikaudelta 2025 ja taloussuunnitelmassa 2026-2027 kuvattua sopeuttamisohjelmaa huomattavasti laajemmin, mitä talouden tasapainoon saattaminen tilikauden 2026 loppuun mennessä vaatisi.

Hyvinvointialueen talouden tasapainoon ja rahoituksen riittävyyteen kulujen kattamiseksi tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Muistutuksena esitämme, että tilikauden 2025 talousarvio ja tilikauden 2026 taloussuunnitelma eivät ole hyvinvointialuelain 115 §:n mukaisesti tasapainossa, kun otetaan huomioon tilikausien 2023 ja 2024 kertynyt alijäämä. Muistutuksesta huolimatta esitämme vastuuvapauden myöntämistä aluehallitukselle ja hyvinvointialuejohtajalle, koska kertyneen alijäämän kattamisaikaa on jäljellä.

Hyvinvointialueen hallintoa on muilta osin hoidettu lain ja aluevaltuuston päätösten mukaisesti.

Hyvinvointialueen sisäinen valvonta, sisäinen tarkastus ja riskienhallinta on järjestetty asianmukaisesti.

Hyvinvointialueen rahoituksen perusteista annetut tiedot ovat oikeita.

Hyvinvointialueen tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitalinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan tilikauden tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta.

#### **Lausunnot tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä**

Esitämme tilinpäätöksen hyväksymistä.

Esitämme vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastamaltamme tilikaudelta.

Kuopiossa sähköisen allekirjoituksen päivänä 2025

BDO Audiator Oy  
tilintarkastusyhteisö

Tiina Lind  
JHT, KHT

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 2 pages before this page  
Dokumentet inneholder 2 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 2 sivua ennen tätä sivua  
Dette dokument indeholder 2 sider før denne side

Detta dokument innehåller 2 sidor före denna sida

authority to sign  
representative  
custodial

asemavaltuus  
nimenkirjoitusoikeus  
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt  
firmateckningsrätt  
förvaltare

autoritet til å signere  
representant  
foresatte/verge

myndighed til at underskrive  
repræsentant  
frihedsberøvende